Hukuk Bölümü 2012/482 E. , 2013/176 K.

- **DAVALI İDARECE DÜZENLENEN VE DAMGA VERGISINDEN KAYNAKLANAN ÖDEME EMRININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, 5510 SAYILI YASA?NIN 88. MADDESI GÖZETILDIĞINDE ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10

"İçtihat Metni"

Davacı : M.G. Güneş Enerjisi ve Klima Sanayi A.Ş. iflas masası

Vekili : Av. F.Ö.G.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

Vekili : Av. Z.Ö.

O L A Y : İzmir 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 11.3.2008 gün ve E:2005/568, K:2008/108 sayılı kararı ile davacı şirketin iflasına karar verilmiş, iflas kararı kesinleşmiştir.

İflas kararı kendisine bildirilen İzmir II. İcra Müdürlüğü iflası ilan etmiştir.

İflas kararından sonra, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünce, davacı müflis şirket aleyhine 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 yıllarına ilişkin damga vergisi alacağının tahsiline yönelik olarak Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun uyarınca 27.5.2010 gün ve 32325 sayılı ödeme emri gönderilmiştir.

Davacı şirket vekili, gönderilen 27.5.2010 ve 32325 takip nolu 1.728,00 TL bedelli ödeme emrinin ve takibin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekilince süresi içerisinde verilen dilekçede özetle, davacı hakkında, iş yerinde çalıştırdığı sigortalılara ait 2007 yılının 2.12.2008 yılının 1,2. Aylarına ilişkin sigorta primlerinin yasal sürede ödenmemesi nedeniyle davalı kurumca 6183 sayılı Yasa uyarınca icra takibi açıldığı, davacıya 1.728,00 TL prim borcu için 27.5.2010 gün, 32325 sayılı ödeme emri gönderildiği; "Primlerin Ödenmesi" başlıklı 506 sayılı Yasanın 80.maddesi uyarınca prim alacaklarına ilişkin uyuşmazlıkların çözümlenmesinde görevli mahkemelerin iş mahkemeleri olduğunun belirtildiği, davanın görev yönünden reddi gerektiği ileri sürülmüştür.

İzmir 3. Vergi Mahkemesi: 20.1.2011 gün ve E:2010/1125, K:2011/37 sayı ile, "Türü Bölümünde" damga vergisi yazılmış olmakla hukuk aleminde 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 6.maddesi gereği vergi mahkemelerinin görevine giren "damga vergisinin" tahsiline dair düzenlenmiş idari bir işlem olarak varlık kazanan ödeme emrinin iptali istemiyle açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde mahkemelerinin görevli olduğu, davalı idare vekilinin bu hususa ilişkin itirazının yerinde görülmeyerek işin esasına geçilip davanın kabulüne, ödeme emrinin iptaline karar vermiştir.

Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı vekilince, kararın bozulması istemiyle İzmir Bölge İdare Mahkemesine başvurulmuş, Mahkemenin 27.10.2011 gün ve E:2011/1008, K:2011/4930 sayılı kararıyla itirazın reddine, kararın onanmasına karar verilmiştir.

Davalı idare vekilince kararın düzeltilmesi isteminde bulunulmuş, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 31.1.2012 gün ve E:2012/1000, K:2012/594 sayı ile, davalı idarenin birinci savunma dilekçesinde görev itirazında bulunduğu, ancak Vergi Mahkemesi Hakimliğinin davalı idarenin bu isteğini dikkate almadan ve görevlilik kararı vermeden davayı esastan karara bağladığı; buna göre 2247 sayılı Yasa hükümlerine aykırı olarak davalı idarenin görev itirazı karşılanmadan ve dolayısıyla görev uyuşmazlığı çıkarma hakkının bulunduğu hususu gözetilmeden uyuşmazlığın esastan karara bağlanmasında hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle davalı idarenin itiraz isteminin kabulüne, kararın bozulmasına karar vermiştir.

İZMİR 3. VERGİ MAHKEMESİ: 26.3.2012 gün ve E:2012/401 sayı ile, dava konusu yapılan ödeme emri içeriğinin amme alacaklarının damga vergisi ve ferilerine ilişkin olduğunun görüldüğü, bu durumda, damga vergisinin tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde Vergi Mahkemesi ve dolayısıyla Mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 5510 sayılı Yasanın 80.maddesi ve 5510 sayılı Yasanın 88.maddesinden söz ederek, Kurumun süresi içinde ödenmeyerek kesinleşmiş prim ve diğer alacaklarının takibinde 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması; bu uygulama sonucunda doğacak uyuşmazlıkların çözümünde de, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olması esasının kabul edildiği, SGK İzmir İl Müdürlüğü tarafından verilen damga vergisi borcunun ödenmemesi nedeniyle Kurum alacağına dönüşmesi üzerine gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı dava açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, idari para cezasından doğan Kurum alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde 5510 sayılı Yasanın 88. maddesinde yer alan özel hüküm gereği yetkili kılınan iş mahkemesinin görevli bulunduğunun anlaşıldığı, bu nedenle 2247 sayılı Yasanın 10 ve 13. maddeleri uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. Maddesinin 3. fıkrasına göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCILIĞI; 5510 sayılı Kanunun 88.maddesinin ondördüncü fıkrasında, kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsil ve takibi için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümlenmesinde iş mahkemesinin yetkili olduğu yönünde getirilen hükme göre, Kurumca, Maliye Bakanlığı hesaplarına intikal ettirilmesi gereken ve Hazine alacağı niteliğinde olan gecikme zamlı damga vergisinin, Kurumun diğer alacakları kapsamında da nitelendirilmesi mümkün olmadığından, dava konusu vergi alacağının takibi için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tesis edilen tahsil işlemlerinin, iş mahkemelerinin çözümleyeceği konular arasında sayılmasının mümkün olmadığı, bu durumda, ihtilaflı dönemlere ilişkin gecikme zamlı damga vergisinin tahsili amacıyla kurum tarafından düzenlenerek müflis şirkete tebliğ edilen dava konusu ödeme emrinden kaynaklanan uyuşmazlığın çözüm yerinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ile 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun açık hükümlerine göre genel yetkili vergi mahkemelerinin olduğu, açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulüne hukuki

olanak bulunmadığı yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 4.2.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıdan alınması gereken damga vergisinin tahsili amacıyla düzenlenen 27.5.2010 gün ve 032325 sayılı ödeme emrinin iptali isteminden ibarettir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 80. maddesinin yedinci fıkrasında, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiş; Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, kurum alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmış; ancak, 506 sayılı Kanun'un sözü edilen maddesi 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde, "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında düzenlenen damga vergisinden kaynaklanan, ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının İzmir Vergi Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Davalı vekilinin görev itirazının İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nce 26.3.2012 gün ve E:2012/401 sayılı REDDİNE İLİŞKİN KARARININ KALDIRILMASINA, 4.2.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.